

1° ΓΕΛ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ-ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ
Β' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ 2011-2012
Project Α' Λυκείου

Η ΕΦΗΒΕΙΑ

ΘΕΜΑ ΟΜΑΔΑΣ :
Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

ΟΜΑΔΑ 1 : ΗΒΗ
Πετρακίδου Σμαράγδα, Γκούντα Ευθυμία, Κοκκινίδου Βαρβάρα,
Μαρτίδου Γεωργία & Γκιρτζιώτη Βασιλεία

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ :
ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΣΑΒΒΙΔΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ

Προσπαθώντας να δώσουμε έναν ορισμό για το τι είναι εφηβική ηλικία, μπορούμε να πούμε πως είναι η αναπτυξιακή περίοδος μεταξύ παιδικής ηλικίας και ενήλικης ζωής, με περίοδο έναρξης τις μεταβολές της φυσιολογίας της ήβης και αποκορύφωση την απόκτηση του ενήλικου ρόλου και το σχηματισμό προσωπικής ταυτότητας. Οι περισσότεροι έφηβοι δεν επιθυμούν να τους μεταχειρίζονται οι άλλοι σαν να είναι μικρά παιδιά. Έχουν ανάγκη από κάποιο βαθμό ανεξαρτησίας και θέλουν για αρκετά θέματα να αποφασίζουν μόνοι τους. Αυτό συχνά δημιουργεί προστριβές με τους γονείς κυρίως σε θέματα ντυσίματος, ωρών επιστροφής στο σπίτι κ.α.

Μέχρι το άτομο να γίνει ανεξάρτητο και αυτόνομο απαιτεί:

- ✦ Να αποκτήσει ικανοποιητικό έλεγχο των γενετήσιων ορμών του αλλά και ικανότητα να εκφράσει τα ερωτικά του συναισθήματα, όταν χρειαστεί.
- ✦ Να επεκτείνει την κοινωνικότητα του με σχέσεις και συναναστροφές έξω από την οικογένεια.
- ✦ Να είναι ικανός να εφαρμόσει ένα ρεαλιστικό σχέδιο για να πετύχει μια κοινωνική και οικονομική επιβίωση.
- ✦ Να αποδεχτεί ένα σύστημα κοινωνικών και ηθικών αξιών που θα του επιτρέψει να σταθεί μέσα στην κοινωνία.

Στη φάση της προσπάθειας ανεξαρτητοποίησής του οι έφηβοι αρχίζουν να ανιχνεύουν τους εαυτούς τους σε μια προσπάθεια να κατανοήσουν ποιοί είναι, από που έρχονται και που πάνε στο μέλλον. Από τη μία η πρόσφατη παιδική προσωπικότητα τους από την άλλη οι νέες βιολογικές τους ορμές και οι νέοι κοινωνικοί ρόλοι που καλούνται να επωμισθούν τους δημιουργούν μια πολύ έντονη εσωτερική σύγκρουση, που μπορεί να έχει τη μορφή μιας παροδικής

μελαγχολίας, η οποία δεν πρέπει να μας ανησυχήσει. Είναι η λύπη για την ξενιοσιά και την παιδική ηλικία που τελείωσε και τις ευθύνες που ακολουθούν. Συχνά στους εφήβους παρατηρούνται τρομερές μεταπτώσεις. Άλλοτε είναι χαρούμενοι και εύθυμοι και άλλοτε δύσθυμοι και μελαγχολικοί. Σε καταστάσεις κρίσης, όπως διάλυση της οικογένειας, αλλαγή σχολείου, κάποια σοβαρή ασθένεια αντιμετωπίζουν δυσκολότερα τα συναισθήματά τους.

Η προσπάθεια των παιδιών να αποδεχτούν τις αλλαγές που τους συμβαίνουν και να αποκτήσουν τη δική τους ταυτότητα έχει αντίκτυπο στο συναισθηματικό τους κόσμο και τα κάνει συνήθως να έχουν κάποιες από τις παρακάτω αντιδράσεις :

- ✦ Ο έφηβος φοβάται και ανησυχεί για τη σωματική του εμφάνιση και σεξουαλική καταλληλότητα του
- ✦ Επιδιώκει τη μοναξιά
- ✦ Νιώθει εύκολα ανία
- ✦ Είναι νευρικός και πολλές φορές εχθρικός απέναντι στους άλλους και σε κάθε μορφή εξουσίας
- ✦ Ονειροπολεί και είναι ευσυγκίνητος
- ✦ Έχει αντιδραστική στάση προς το αντίθετο φύλο μέχρι να αποσαφηνίσει το ρόλο των φύλων
- ✦ Δεν είναι σταθερός στις αποφάσεις τους

- ✦ Έχει κριτική διάθεση έναντι των άλλων και αμφισβητεί όλους αυτούς που φροντίζουν για το καλό του κόσμου, προκαλώντας το κακό του
- ✦ Προσπαθεί να ορίσει τα πιστεύω του και να τα υπερασπιστεί
- ✦ Διεκδικεί τα δικαιώματά του
- ✦ Νιώθει πως μόνο αυτοί που βιώνουν την ίδια κατάσταση μπορούν να τον καταλάβουν και για αυτό είναι στενά συνδεδεμένος με τις παρέες συνομηλίκων του.

Είναι απαραίτητο για να ωριμάσει το παιδί να φύγει σταδιακά από τους γονείς του και να προσεγγίσει τους συνομηλίκους. Η παρέα του θα είναι το ασφαλές ψυχολογικό καταφύγιο έξω από την οικογένεια που θα το βοηθήσει να κάνει το πρώτο ουσιαστικό βήμα προς την κοινωνικοποίηση. Εκεί οι έφηβοι θα δοκιμάσουν τις ιδέες και τις ικανότητές τους, θα συγκρίνουν τον εαυτό τους με τους άλλους και

θα πάρουν μια θέση ανάμεσα σ' αυτούς. Οι φιλικές σχέσεις και η έννοια της φιλίας αποκτούν ιδιαίτερη σημασία στη ζωή των εφήβων, επηρεάζοντας πολύπλευρα την ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη, ενώ ταυτόχρονα συντελούν στην ομαλή προσαρμογή τους στην ενήλικη ζωή.

Προκειμένου ο έφηβος να ετοιμαστεί για το ρόλο του ενήλικα, θα υποστεί αλλαγές στο σωματικό, ψυχικό, γνωστικό και κοινωνικό τομέα. Οι συνομήλικοι τον βοηθούν αφενός να αφομοιώσει αυτά που του συμβαίνουν καθώς βιώνουν και αυτοί την ίδια κατάσταση και αφετέρου συμβάλλουν στην ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων του. Το κομμάτι αυτό είναι σημαντικό γιατί στην εφηβεία θεμελιώνονται τα πρότυπα σχέσεων που ισχύουν και στις μετέπειτα σχέσεις της ενήλικης ζωής. Το παιδί που κατά την ενηλικίωση του δεν έμαθε να θέτει τα σωστά θεμέλια για μια σχέση είναι πιθανό να δυσκολευτεί στις διαπροσωπικές του σχέσεις και ως ενήλικος. Οι συνομήλικοι για τον έφηβο είναι:

- ✦ Άτομα που τον καταλαβαίνουν
- ✦ Ομάδα που «συμπάσχει» με τον ίδιο
- ✦ Ομάδα από την οποία μπορεί να αντλήσει δύναμη
- ✦ Άτομα με τα οποία μπορεί να διασκεδάσει
- ✦ Μέσο κοινωνικοποίησης του
- ✦ Πρόσωπα με τα οποία μπορεί να αναπτύξει φιλίες και να μοιραστεί τις απορίες του
- ✦ Ομάδα που τον βοηθά να πειραματιστεί στη διαμόρφωση της ταυτότητας του και την ανάπτυξη της προσωπικότητάς του (πχ. Μια φίλια θέτει όρια στον εγωισμό)

Είναι αναγκαίο για τους περισσότερους έφηβους να είναι αποδεκτοί στις ομάδες συνομηλίκων τους. Λίγοι είναι αυτοί που διαθέτουν ανοσία στην κοινωνική απόρριψη. Οι έφηβοι που είναι κοινωνικά αποδεκτοί είναι συνήθως άτομα κοινωνικά, με ανεκτικότητα, ευελιξία σκέψης, συμπόνια, χιούμορ, μειωμένο άγχος, αυτοπεποίθηση, στόχους, φιλοδοξίες. Οι έφηβοι που δε γίνονται αποδεκτοί δεν πιστεύουν στον εαυτό τους, μειώνεται η αυτοεκτίμησή τους, βιώνουν ψυχική ένταση λόγω της απόρριψης και πολλές φορές εκδηλώνουν άσχημη συμπεριφορά πχ. νευρικότητα, εχθρική στάση κ.α.

Η ύπαρξη μίας τουλάχιστον στενής φιλικής σχέσης αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους προστατευτικούς παράγοντες για την ψυχοκοινωνική υγεία των εφήβων, ιδιαίτερα σε ότι αφορά την ικανοποίηση από τη ζωή, την ενίσχυση της αυτοπεποίθησης, την κοινωνική και συναισθηματική μάθηση, καθώς και τη σχολική προσαρμογή, ενώ επιπλέον συνδέεται με την απουσία ψυχοκοινωνικών προβλημάτων. Έφηβοι που είναι απομονωμένοι και δεν έχουν παρέες είναι πιθανότερο να παρουσιάσουν συμπτώματα καταθλιπτικής διαταραχής, να έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση και να γίνουν θύματα οποιασδήποτε μορφής κακομεταχείρισης ή βίας από συνομηλίκους τους.

Η έκφραση της σεξουαλικότητας αποτελεί ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της ήβης και είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ηλικία της εφηβείας. Σ' αυτή την ηλικία έχουμε δυο πρόσωπα : του παιδιού αλλά και του ανερχόμενου άνδρα και της ανερχόμενης γυναίκας. Η σεξουαλική αφύπνιση είναι γεγονός. Τα σεξουαλικά ερεθίσματα πληθαίνουν και εναλλάσσονται, αναμειγνύοντας φιλομόφουλα συναισθήματα και ετεροφυλικές φαντασιώσεις.

Η σεξουαλική περιέργεια, η πονηριά, ο μυστικισμός, η αμηχανία, αλλά και η ανάγκη να μάθει ο έφηβος περισσότερα, κυριαρχούν σ' αυτήν την περίοδο. Την εποχή έναρξης της ήβης, η ψυχοσεξουαλική ανάπτυξη έχει ολοκληρωθεί σε αρκετά μεγάλο βαθμό και έχει αποκτηθεί οριστικά η ταυτότητα του φύλου. Ο έλεγχος της σεξουαλικής δραστηριότητας στην εφηβεία δεν είναι εύκολος. Τόσο το κορίτσι όσο και το αγόρι δύσκολα φανερώνουν τις σεξουαλικές τους σχέσεις. Τα χαρακτηριστικά της σεξουαλικής δραστηριότητας διαφέρουν ανάλογα με την ηλικία, το φύλο και το μορφωτικό ή κοινωνικό επίπεδο των ατόμων.

Περίπου στην ηλικία των 11 ετών (πρώτη εφηβική φάση), οι έφηβοι είναι εξαιρετικά περίεργοι να μάθουν την αιτία αυτού του ενστίκτου, το οποίο δεν μπορούν να ελέγξουν και το οποίο μονοπωλεί τη σκέψη τους. Γύρω στα 13 χρόνια (μέση εφηβική φάση), δεν τους ενδιαφέρει και τόσο να τους εξηγήσουν τι συμβαίνει μέσα στο σώμα τους. Εκείνο που στην πραγματικότητα θέλουν να καταλάβουν είναι, πώς να έχουν επιτυχία, όταν προσπαθούν να προσεγγίσουν άτομα του αντίθετου φύλου.

Οι έφηβοι σήμερα διεθνώς, ξεκινούν τις σεξουαλικές δραστηριότητες σε μικρότερες ηλικίες, σε σχέση με τις παλιότερες γενιές. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι, οι πρώτες σεξουαλικές εμπειρίες είναι πάντα επιτυχημένες. Έρευνα 1000 εφήβων στο Ηνωμένο Βασίλειο έδειξε, ότι ο μέσος όρος ηλικίας της πρώτης σεξουαλικής επαφής είναι τα 15 χρόνια. Συχνά φέρνουν ντροπή, φόβο και απογοήτευση, ενώ προκαλούν και έντονες ανησυχίες, όσον αφορά την αντισύλληψη και τη μετάδοση του AIDS.

Ένας σεβαστός αριθμός εφήβων, που είχαν την πρώτη τους ερωτική επαφή στην ηλικία των 14 ή κάτω από αυτή, στη Σκοτία, δήλωσαν μετανιωμένοι : το 1/3 των κοριτσιών και πάνω από το 1/3 των αγοριών αισθάνθηκαν, ότι είχαν την επαφή αυτή πολύ νωρίς, ενώ το 9% των ερωτηθέντων εφήβων δήλωσε άγνοια για μεθόδους προστασίας από τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα.

Στην Αθήνα, μια συναφή έρευνα, έδειξε ότι, το 62,9% των ερωτηθέντων ανδρών και το 63,6% των ερωτηθέντων γυναικών έχει συνάψει την πρώτη του ερωτική σχέση, μέχρι την ηλικία των 19 ετών. Σε έρευνα, σχετική με την προγαμιαία σεξουαλική και αντισυλληπτική συμπεριφορά, σε δείγμα 300 εφήβων των Αθηνών, το κύριο εύρος ηλικίας έναρξης σεξουαλικών σχέσεων για τους άνδρες ορίστηκε 15 -

17 ετών (72.6%), ενώ για τις γυναίκες 17-19 ετών (44%). Ο μέσος όρος έναρξης της σεξουαλικής ζωής, ανεξαιρέτως φύλου, ορίστηκε στα 17-18 χρόνια, σε δείγμα 720 εφήβων του δήμου Αθηναίων, ενώ, κατά ένα χρόνο μικρότερος παρουσιάζεται ο μέσος όρος της πρώτης ολοκληρωμένης σεξουαλικής σχέσης, δηλαδή για τους άνδρες στα 16 χρόνια, ενώ για τις γυναίκες στα 17, εννέα χρόνια αργότερα σε αντίστοιχη έρευνα, δείγματος 1980 ατόμων της ίδιας περιοχής.

Σε αυτήν την ηλικία, είναι πολύ δύσκολο να καταλάβουν οι έφηβοι πώς συνδέεται η αγάπη με την ικανοποίηση του σεξουαλικού ενστίκτου. Στη ηλικία των 15 ετών μέχρι και τα 18, οι έφηβοι ερωτεύονται συνεχώς και σταδιακά, η σχέση με ένα άτομο του αντίθετου φύλου γίνεται όλο και πιο απαιτητική και επιλεκτική.

Σε αυτή τη φάση της εφηβείας (όψιμη εφηβική φάση), η σωματική επαφή μπορεί να είναι είτε με χάρδια και φιλία, που δημιουργούν σεξουαλικό ερεθισμό ή με ολοκληρωμένη σεξουαλική πράξη. Το πιο συνηθισμένο είναι να συμβεί αυτό το τελευταίο, στην ηλικία των 17 – 18 χρόνων. Η πρώτη ερωτική σχέση του εφήβου μπορεί να γίνει πηγή συναισθηματικού άγχους και ανασφάλειας για τον ίδιο αλλά και για τους γονείς του, οι οποίοι ανησυχούν και κρατούν συνήθως συντηρητική στάση σε αυτά τα θέματα.

Μιλώντας στα παιδιά για το σεξ

Η σεξουαλική «αγωγή» πρέπει να ξεκινάει από τότε που το παιδί αρχίζει να αντιλαμβάνεται τον εαυτό του και δεν είναι μια συζήτηση για την οποία πρέπει να περιμένουμε την εφηβεία. Οι γονείς χρειάζεται να μιλήσουν στα παιδιά με ειλικρίνεια, στην αρχή με πολύ απλά μηνύματα (τι είναι το κάθε μέρος του σώματος, γιατί οι άνθρωποι κάνουν σεξ, πώς γεννιούνται τα παιδιά κλπ.), τα οποία, όσο μεγαλώνουν τα παιδιά, θα γίνονται πιο σύνθετα. Σε αυτή την προσπάθεια μπορούν να χρησιμοποιήσουν κάποιο βιβλίο - υπάρχουν πολλά στην αγορά, άλλα για μεγάλους και άλλα για μικρούς, είτε για να πάρουν κατευθύνσεις οι ίδιοι είτε για να διαβάσουν τα παιδιά και να συνειδητοποιήσουν τα όσα δυσκολεύονται να καταλάβουν.

Σημαντικό είναι να ξέρουν οι γονείς ότι το σεξ δεν θα πρέπει να παρουσιάζεται ως ταμπού, ως κάτι βρώμικο, ανήθικο ή επικίνδυνο. Χρειάζεται οι ίδιοι να ξεπεράσουν τα άγχη, τους φόβους και τη συστολή τους, ώστε να βοηθήσουν και τα παιδιά τους να αποκτήσουν μια υγιή σχέση με το σεξ. Αν βέβαια οι γονείς δεν έχουν μιλήσει ποτέ στα παιδιά τους για όλα αυτά τα ζητήματα, θα πρέπει να ξεκινήσουν να το κάνουν -η μητέρα

στο κορίτσι και ο πατέρας στο αγόρι- όταν παρατηρήσουν τα πρώτα σημάδια της εφηβείας και τότε πια θα πρέπει να πουν τα πάντα, χωρίς περιστροφές. Η ενημέρωση για το σεξ πρέπει να ξεκινάει από την οικογένεια και να συμπληρώνεται από το σχολείο.

Οι τρεις στόχοι της σωστής ενημέρωσης

1) Να μάθουν τα παιδιά για τις υπάρχουσες μεθόδους αντισύλληψης και τη σωστή χρήση τους. Η καλύτερη μέθοδος είναι το προφυλακτικό -όταν χρησιμοποιείται σωστά, σε κάθε επαφή και σε όλη τη διάρκειά της-, καθώς προστατεύει τόσο από μια ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη όσο και από τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, τα οποία σημειώνουν αύξηση στην εφηβεία. Τα

αντισυλληπτικά χάπια ενδείκνυνται όταν υπάρχει μια μόνιμη σχέση και όταν συνυπάρχουν και λόγοι υγείας στους οποίους θα μπορεί να βοηθήσει (π.χ. πολυκυστικές ωοθήκες, διαταραχές της περιόδου κ.ά.).

2) Να γνωρίζουν τι μπορούν να κάνουν αν συμβεί κάποιο ατύχημα με το προφυλακτικό ή πώς θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν μια ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη -μια που πολλές εκτρώσεις γίνονται σε έφηβες-, ζητώντας βοήθεια από τους γονείς ή το γιατρό τους. Το χάπι της επόμενης ημέρας είναι μια λύση επείγουσας αντισύλληψης, αλλά δεν είναι μέθοδος αντισύλληψης και οι έφηβοι χρειάζεται να το κατανοήσουν αυτό.

3) Αν είναι κορίτσια και έχουν ολοκληρωμένες σχέσεις, να ξεκινήσουν να πηγαίνουν τακτικά στο γυναικολόγο και να κάνουν το τεστ Παπανικολάου μία φορά το χρόνο.

Σχετικά με την ενημέρωση για τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, οι περισσότεροι έφηβοι γνωρίζουν μόνο το AIDS (35%), ενώ 22,1% γνωρίζουν το AIDS και την Ηπατίτιδα Β. Ελάχιστες είναι οι γνώσεις για άλλα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα.

Η σεξουαλικότητα των νέων

Η σεξουαλική συμπεριφορά των εφήβων μπορεί να χαρακτηριστεί είτε ως ορόσημο της φυσιολογικής τους εξέλιξης ή ως πεδίο επικίνδυνης συμπεριφοράς. Από ανασκόπηση ερευνών συνοψίζουμε ότι οι γνώσεις των νέων στην Ελλάδα σε θέματα που αφορούν την αντισύλληψη, τον οικογενειακό προγραμματισμό και τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα είναι ελλιπείς, σε αντίθεση με νέους του εξωτερικού, όπου φαίνονται πιο ενημερωμένοι. Παράλληλα, διαφορετικές φαίνονται να είναι οι πηγές ενημέρωσής τους, καθώς οι νέοι της Ελλάδας έχουν ως κύρια πηγή ενημέρωσης τους φίλους τους, ενώ οι συνομήλικοί τους στο εξωτερικό έχουν το

σχολείο. Οι νέοι φαίνεται ότι δεν συζητούν με τους γονείς τους και τους καθηγητές τους για αυτά τα θέματα και αυτή τη στιγμή κρίνεται απαραίτητη η πληρέστερη ενημέρωσή τους. Όσο αφορά δε τη συμπεριφορά τους, παρατηρούμε ότι στις Σκανδιναβικές χώρες τα κορίτσια είναι πιο έμπειρα και σεξουαλικά ενεργά από τα αγόρια, ενώ στις Μεσογειακές χώρες παρατηρούμε το αντίθετο. Επίσης, τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, οι νέοι προτιμούν φυσικές και παραδοσιακές μεθόδους αντισύλληψης και επιλέγουν σε μικρότερο ποσοστό τις μοντέρνες μεθόδους.

Όλες αυτές οι διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται σε διαφορετικές περιόδους και περιοχές κάνουν επιτακτική την ανάγκη συνεχούς απεικόνισης των γνώσεων, στάσεων και συμπεριφορών των νέων σε θέματα αντισύλληψης, με σκοπό την εφαρμογή αποτελεσματικών προγραμμάτων σεξουαλικής αγωγής. Αρκετές έρευνες έχουν γίνει σε θέματα αντισύλληψης, κυρίως σε νέους. Το 1/5 του παγκόσμιου πληθυσμού είναι ηλικίας μεταξύ 10–19 ετών. Κάθε χρόνο 15 εκατομμύρια κορίτσια μικρότερα των 20 ετών γίνονται μητέρες. Στις αναπτυσσόμενες χώρες 20–60% αυτών των κηίσεων είναι ανεπιθύμητες,

καταλήγουν σε ανασφαλείς εκτρώσεις και έχουν τον υψηλότερο κίνδυνο επιπλοκών υγείας, πέρα των συναισθηματικών, οικονομικών και μορφωτικών συνεπειών.

Σε έρευνα που διεξήχθη από την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, φάνηκε ότι οι νεαρές γυναίκες έχουν ελλειμματική γνώση σε θέματα που αφορούν την αντισύλληψη, καθώς και σε έρευνα των Τούντα αποδείχθηκε πως μόνο το 30,6% των γυναικών και το 14,7% των ανδρών μπόρεσαν να απαντήσουν σωστά στο 50% ή και άνω των ερωτήσεων. Όσον αφορά τη γνώση των νέων γύρω από τα ΣΜΝ φάνηκε ότι τα τρία πρώτα νοσήματα που αναγνωρίζουν οι έφηβοι ως σεξουαλικά μεταδιδόμενα είναι το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσολογικής Ανεπάρκειας (ΣΕΑΑ) (σε ποσοστό 97,7%), η σύφιλη (σε ποσοστό 83,2%) και η βλεννόρροια (σε ποσοστό 59,4%). Θεωρούν επίσης ως ΣΜΝ την ηπατίτιδα Α το 17,6% των ερωτηθέντων, την αιμορροφιλία το 22,5% και τη μεσογειακή αναιμία το 17,1%. Ως τρόπος προφύλαξης από τα ΣΜΝ δηλώθηκε το προφυλακτικό μόνο από το 81,1%.

Μαρτυρίες εφήβων σχετικά με το σεξ

Σε λίγους μήνες θα είναι άνδρες και γυναίκες. Ηλικιακά τουλάχιστον. Προς το παρόν όμως χαίρονται την τελευταία χρονιά της εφηβείας τους, εκεί στο Λύκειο της απομακρυσμένης Άντισσας της δυτικής Λέσβου. Είναι οκτώ μαθητές που διαβάζουν ένα ποίημα γραμμένο πάνω από 60 χρόνια πριν. Τη “Μαρίνα των Βράχων”, γραμμένη από ένα συμπατριώτη τους που τιμήθηκε με το βραβείο Νόμπελ. Και με αφορμή το ποίημα αυτό του Ελύτη γράφουν για τον έρωτα καταπώς τον καταλαβαίνουν αυτοί, οι πρώτοι άνδρες και οι πρώτες γυναίκες.

«Σήμερα» λέει η Δέσποινα «εμείς οι νέοι θεωρούμε τον έρωτα σαν υπόθεση λίγης ώρας που δεν σημαίνει τίποτα, αλλά είναι απλά η πληρωμή στη σάρκα μας που τον ζητάει. Για το λόγο αυτό πιστεύω πως δεχόμαστε να αλλάζουμε τόσο εύκολα ερωτικούς συντρόφους. Για να ικανοποιούμε κάποιες ανάγκες μας και όχι επειδή αισθανόμαστε πραγματικά την ανάγκη και την αγάπη για να κάνουμε έρωτα με τον άνθρωπο που λέμε πως αγαπάμε και ποθούμε».

Ο υπεύθυνος για την κατάσταση που περιγράφει η Δέσποινα και με την οποία συμφωνεί η Ραλλού έχει όνομα. «Η έννοια του έρωτα που υποδηλώνει μόνο τη σαρκική πράξη και όχι το αγνό συναίσθημα οφείλεται κυρίως στην προβολή αρνητικών προτύπων από το ΜΜΕ. Για το θέμα αυτό με τα ΜΜΕ και κυρίως η τηλεόραση έχουν χάσει την αίσθηση του μέτρου».

Σύμφωνη με τη Ραλλού η Ευαγγελία: «Σήμερα» λέει «ο έρωτας είναι πιο υλιστικός με την έννοια ότι οδηγεί πιο γρήγορα και πιο εύκολα στη σεξουαλική επαφή. Σ’ αυτό συνέβαλαν και τα ΜΜΕ που προβάλλουν έντονα το ερωτικό στοιχείο και μάλιστα μερικές φορές με πολύ χυδαίο τρόπο». Πάντως η Ευαγγελία θεωρεί πως ο έρωτας «είναι και θα είναι το πιο έντονο, το πιο δυνατό, το πιο ορμητικό ένστικτο του ανθρώπου, αυτό που επιβεβαιώνει τη φύση μας και ανανεώνει τόσο την ψυχή μας όσο και το σώμα μας.

Κι ενδιάμεσα στις παραπάνω απόψεις η Θέκλα: «Σήμερα η λέξη έρωτας χρησιμοποιείται συγκεκριμένα. Άλλοτε υποβαθμίζεται για να δηλώσει μόνο σεξουαλική πράξη κι άλλοτε ευρύνεται για να σημάνει τον ψυχικό πόθο για κάποιον».

Τρεις από τους οκτώ μαθητές προτίμησαν να εκφραστούν με στίχους. Ο Αντώνης λέει πως «ο έρωτας είναι φούρναρης που τις καρδιές τις ψήνει, άλλες αφήνει άψητες κι άλλες τις ξεροψήνει». Ο Αποστόλης γράφει προς μια κοπέλα: «Νιώθω τη θλίψη σου, διαβάζω την οργή σου, θέλω να αγγίξω τα μαλλιά σου και να μπό μες την ψυχή σου, θέλω να ζήσω και να σβήσω μαζί σου». Τέλος, η Ράλια προσπαθεί να μιμηθεί τον ποιητή: «Μέσα στα μάτια σου βλέπω τη μορφή μου να ταξιδεύει μέσα στους χτύπους της καρδιά σου και μες στα ψιθυρίσματα του ανέμου».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✦ www.ladynews.gr
- ✦ www.epipsi.gr
- ✦ http://www.google.gr/imgres?q=%CE%B5%CF%86%CE%B7%CE%B2%CE%AF%CE%B1&um=1&hl=el&sa=N&biw=1024&bih=677&tbm=isch&tbnid=6PCzyTvTIC_1xM:&imgrefurl=http://cosmara.blogspot.com/2012/03/blog-post_4195.html&docid=zvtAkHzaeqQMM&imgurl=http://2.bp.blogspot.com/-BMWEIYyNsSY/T3SalC-D-fl/AAAAAAAAAQk/wvTisK5DRso/s1600/efivia_h_633_451.jpg&w=633&h=452&ei=coSeT_CeKsjP4QS8-JmqDg&zoom=1&iact=hc&vpx=624&vpy=195&dur=814&hovh=190&hovw=266&tx=170&ty=93&sig=113690399251371501522&page=1&tbnh=126&tbnw=176&start=0&ndsp=17&ved=1t:429,r:4,s:0,i:73
- ✦ http://www.google.gr/imgres?q=%CE%B5%CF%86%CE%B7%CE%B2%CE%AF%CE%B1&um=1&hl=el&sa=N&biw=1024&bih=677&tbm=isch&tbnid=7tJwzYNUcjRufM:&imgrefurl=http://www.tlife.gr/Article/%25CE%259F%25CE%2599%25CE%259A%25CE%259F%25CE%2593%25CE%2595%25CE%259D%25CE%2595%25CE%2599%25CE%2591KAI%25CE%25A0%25CE%2591%25CE%2599%25CE%2594%25CE%2599-MY MOM/0-41-3245.html&docid=V84GQW0SL6YSOM&imgurl=http://www.tlife.gr/files/Image/FAMILY/MOM/07/resized/apogohteysh_h_633_451.jpg&w=633&h=452&ei=coSeT_CeKsjP4QS8-JmqDg&zoom=1&iact=rc&dur=166&sig=113690399251371501522&page=1&tbnh=132&tbnw=171&start=0&ndsp=17&ved=1t:429,r:14,s:0,i:95&tx=112&ty=52
- ✦ http://www.google.gr/imgres?q=%CE%B5%CF%86%CE%B7%CE%B2%CE%AF%CE%B1&um=1&hl=el&sa=N&biw=1024&bih=677&tbm=isch&tbnid=v_PMt8LSV6bnMM:&imgrefurl=http://giapraki.gr/index.php%3Foption%3Dcom_kunena%26func%3Dview%26catid%3D8%26id%3D379%26Itemid%3D243&docid=VKT2bR1UBti4RM&imgurl=http://img696.imageshack.us/img696/7789/12263910383758ft0teenim.jpg&w=320&h=320&ei=coSeT_CeKsjP4QS8-JmqDg&zoom=1&iact=hc&vpx=393&vpy=304&dur=333&hovh=152&hovw=156&tx=154&ty=127&sig=113690399251371501522&page=1&tbnh=147&tbnw=152&start=0&ndsp=17&ved=1t:429,r:8,s:0,i:82
- ✦ http://www.google.gr/imgres?q=%CE%B5%CF%86%CE%B7%CE%B2%CE%AF%CE%B1&start=126&um=1&hl=el&sa=N&biw=1024&bih=677&tbm=isch&tbnid=TroX_QqKJ5R1WM:&imgrefurl=http://www.attikipress.gr/reportage/society/item/1749-%25CE%25B7-%25CE%25B5%25CF%2586%25CE%25B7%25CE%25B2%25CE%25B5%25CE%25AF%25CE%25B1-%25CE%25B5%25CE%25B3%25CE%25BA%25CF%2585%25CE%25BC%25CE%25BF%25CE%25BD%25CE%25B5%25CE%25AF-%25CE%25BA%25CE%25B9%25CE%25BD%25CE%25B4%25CF%258D%25CE%25BD%25CE%25BF%25CF%2585%25CF%2582&docid=OqSWBGlgmGZX5M&imgurl=http://www.attikipress.gr/media/k2/items/cache/5937f741237693bc434dc4d961ec0148_XL.jpg&w=900&h=669&ei=JYWeT9vtOczCtAbsx9SFAQ&zoom=1&iact=rc&dur=213&sig=113690399251371501522

&page=8&tbnh=143&tbnw=193&ndsp=20&ved=1t:429,r:1,s:126,i:95&tx=105&ty=63

- ⊕ http://www.google.gr/imgres?q=%CE%B5%CF%86%CE%B7%CE%B2%CE%AF%CE%B1&um=1&hl=el&sa=N&biw=1024&bih=677&tbn=isch&tbnid=AZVcCVzQxefFqM:&imgrefurl=http://www.tlife.gr/default.php%3Fpname%3DTags%26tag%3D%25CE%2595%25CE%25A6%25CE%2597%25CE%2592%25CE%2595%25CE%2599%25CE%2591&docid=6xfkHAbVvmG2vM&imgurl=http://www.tlife.gr/files/Image/FAMILY/PSYCHOLOGIA/09/resized/efiveia_h_300_182.jpg&w=300&h=215&ei=coSeT_CeKsjP4QS8-JmqDg&zoom=1&iact=rc&dur=184&sig=113690399251371501522&page=2&tbnh=148&tbnw=179&start=17&ndsp=20&ved=1t:429,r:2,s:17,i:111&tx=120&ty=79

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδες

Εισαγωγή στην εφηβεία.....	2
Η προσωπικότητα των νέων.....	2
Οι σχέσεις των εφήβων με συνομηλίκους τους.....	3
Η έκφραση της σεξουαλικότητας.....	4
Μιλώντας στα παιδιά για το σεξ.....	5
Οι τρεις στόχοι της σωστής ενημέρωσης.....	5-6
Η σεξουαλικότητα των νέων.....	6
Μαρτυρίες εφήβων για το σεξ.....	7
Βιβλιογραφία.....	8